

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

Lausunto

Viitteet: STM060:00/2019
STM/2425/2019

5.9.2019

Asia: Lausuntapyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry kannattaa ehdollista korvattavuutta koskevan sääntelyn voimassaolon väliaikaista jatkamista muutettuna ajalle 1.1.2020–31.12.2025. Eläkeläiset käyttävät muuta väestöä enemmän lääkkeitä- ja terveyspalveluita. Ikäihmisten kannalta onkin tärkeää, että ehdollisen korvattavuuden avulla on voitu ja voidaan nopeuttaa uusien lääkkeiden tuloa markkinoille. Samoin pidämme tärkeänä sitä, ettei ehdollinen korvattavuus vaikuta heikentävästi eläkeläisten asemaan lääkkeiden maksajana.

Uusien lääkkeiden pääsy lääkekorvausjärjestelmään on edellytys sille, että ne ovat lääkettä tarvitsevien saatavilla heidän taloudellisesta asemastaan riippumatta. Lääkkeiden korvattavuuksista päätettäessä ei uusien lääkkeiden hoidollinen arvo ole kiistanalainen. Uudet lääkkeet ovat kalliita ja niiden käytöstä aiheutuviin kustannuksiin ja kustannusvaikuttavuuteen liittyy puolestaan usein epävarmuustekijöitä. Niin lääkkeiden käyttäjien kuin yhteiskunnankin yhteinen etu on, että valmiste on turvallinen ja kustannusvaikuttava.

Olemme samaa mieltä siitä, että ehdollisen korvattavuuden soveltamisessa on ongelma silloin, kun lääkkeiden hintalautakunnassa on arvioitavana valmiste, jonka lähin vertailuvalmiste on hoitosuosituksen mukaan valmiste tai valmisteet, jotka ovat ehdollisen korvattavuuden piirissä. Ehdollisen korvattavuuden piirissä olevaa valmistetta ei voi käyttää vertailuvalmisteena arvioitaessa muiden lääkevalmisteiden hoitokustannuksia niiden korvattavuuden vahvistamiseksi.

Ehdollinen korvattavuus pohjautuu lääkkeiden hintalautakunnan ja lääkeyrityksen väliseen luottamukselliseen sopimukseen tukkuhinnasta. Mielestämme käytäntö heikentää tältä osin lääkekorvausjärjestelmän läpinäkyvyyttä.

Ehdollisen korvattavuuden toimintamallista ja sen kansanterveydellisestä soveltuvuudesta kertyy hitaasti kokemusta. Toistaiseksi kokemukset painottuvat toimintamallin alkuvaiheeseen, kuten ehdollisesta korvattavuudesta päättämiseen ja siihen liittyvien sopimusten tekemiseen. Päätösten seurannasta, sopimusehtojen täyttymisestä, palautusmaksujen toimeenpanosta sekä ehdollisten korvattavuuksien uudelleen arvioinnista on toistaiseksi kertynyt vain vähän kokemusta.

Vaikka toimintamallista on rajallisesti kokemusta, ovat ne pääosin positiivisia. Uusien lääkkeiden saatavuuden kannalta olisi ongelmallista luopua suomalaisesta riskinjakomallin sovelluksesta. Siten kannatamme sääntelyn jatkamista määräaikaaisesti ennen lopullista päätöstä toimintamallin soveltuvuudesta. Ennen kaikkea päätöksenteon perusteeksi tarvitaan tietoa mallin kansanterveydellisestä kustannusvaikuttavuudesta.

Samalla, kun ehdollista korvattavuutta koskevan sääntelyn voimassaoloa jatketaan, muistutamme, että hallitusohjelmassa on luvattu uudistaa asiakasmaksulaki. Sen tavoitteena on hoidon esteiden poistaminen ja terveyden tasa-arvon lisääminen muu muassa maksuttomuutta laajentamalla ja kohtuullistamalla maksuja. Suurimpia maksuja maksavat ikääntyneet ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevat ihmiset. Kokonaiskuvaa tarkasteltaessa etenkin lääkkeiden omavastuut tulisi myös ottaa huomioon, sillä lääkeomavastuuosuudet ja terveydenhuollon asiakasmaksut aiheuttavat velkaantumista ja ulosottoja. Osana sairausvakuutuslain muutosta ehdotamme, että lääkkeiden vuosittaisen omavastuuosuuden ylittymisen jälkeen perittävästä lääkekohtaisesta 2,50 euron suuruudesta omavastuusta tulisi luopua.

Yrittäjän oikeus työterveyshuollon korvaukseen

Tehtäväksi ehdotettu tekninen tarkennus yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän oikeutta työterveyshuollon korvaukseen koskevaan säännökseen työterveyshuollon korvauksen mahdollistamiseksi työkyvyttömyyden alkamisajankohdasta lukien myös sairauspäivärahauden aikana on kannatettava. Ehdotus tukee työssä jaksamista ja vaikuttaa myönteisesti yrittäjän ansiotasoon ja sitä kautta tulevan eläkkeen tasoon.

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry

Anneli Taina
EETU-PIO:n puheenjohtaja
anneli.taina@kolumbus.fi
0400 852 626

Matti Niiranen
EETU-PIO:n sihteeri
matti.niiranen@senioriliitto.fi
040 501 9192

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry –
Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf
koostuu seuraavista tahoista:

Eläkeliitto ry

puheenjohtaja Raimo Ikonen
toiminnanjohtaja Anssi Kemppi

Eläkeläiset ry

puheenjohtaja Martti Korhonen
toiminnanjohtaja Jan Koskimies

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry

puheenjohtaja Simo Paassilta
toiminnanjohtaja Timo Kokko

Kansallinen senioriliitto ry

puheenjohtaja Anneli Taina
toiminnanjohtaja Matti Niiranen

Kristillinen Eläkeliitto ry

puheenjohtaja Leea Hiltunen
toiminnanjohtaja Päivi Kyyrö

Svenska pensionärsförbundet rf

puheenjohtaja Ole Norrback
toiminnanjohtaja Berit Dahlin

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry
Pensionärsförbundens intresseorganisation rf

EETU-liitoilla on yli 1 200 paikallisyhdistystä, 70 alue- ja piiriyhdistystä ja 300 000 henkilöjäsentä. EETU ry:n puheenjohtajuus vaihtuu vuosittain. Vuonna 2019 *Kansallinen senioriliitto ry* toimii EETU:n puheenjohtajajärjestönä ja Kansallinen senioriliitto ry:n puheenjohtaja Anneli Taina EETU:n puheenjohtajana. EETU:n sihteerinä ja työvaliokunnan puheenjohtajana toimii Kansallinen senioriliitto ry:n toiminnanjohtaja Matti Niiranen. **YHTEYSTIEDOT** Sähköposti: eetu@eetury.fi Puhelin 050 330 9270 Nettisivut www.eetury.fi

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry:n jäsenliitot: Eläkeliitto ry, Eläkeläiset ry, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Kansallinen senioriliitto ry, Kristillinen Eläkeliitto ry ja Svenska pensionärsförbundet rf